

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В ГАЛУЗІ РАЦІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто особливості державної політики в галузі раціонального економічного природокористування в Україні, що дозволило встановити основні напрямки покращення ситуації.

Ключові слова: природокористування, державна політика, забруднення, екологічний стан.

Abstract

The features of public policy are considered in industry of the rational economic nature use in Ukraine, that allowed to set basic directions of situation improvement.

Keywords: nature use, public policy, contamination, ecological state.

Вступ

Основною особливістю сучасного стану соціально-економічного розвитку держави є погіршення стану навколишнього природного середовища. Головною проблемою є відсутність державної політики стосовно фінансування природоохоронних заходів, що направлені на покращення екологічного стану.

Метою роботи є висвітлення сучасного стану природокористування в Україні та розробка пропозицій щодо модернізації системи фінансування природоохоронних заходів підприємств.

Результати дослідження

Формування державної екологічної політики повинно полягати у визначенні цілей, завдань та шляхів розвитку суспільства, а також відобразитись у діяльності місцевих органів державного управління. Для виконання поставлених завдань, необхідно сформувати нормативно-правову базу [1] з питань екологічного захисту регіонів та реалізовувати її через дотримання встановлених стандартів, а також контролювати виконання законів, що регулюють питання екології. Економіка природокористування включає такі групи поєднаних між собою проблем: по-перше, як віднайти та найефективніше використати необхідні у виробництві та споживанні ресурси; по-друге, як передбачити чи ліквідувати забрудненість навколишнього середовища [2-4]. Дані проблеми слід вирішувати з урахуванням зміни потреб – громадських і особистих, виробничих і споживчих [5].

На думку автора [6] однією із головних проблем еколого-економічного стимулювання є покращення фінансового забезпечення природоохоронних заходів з погляду руху фінансових потоків і розподілу коштів.

Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» є базовим нормативно-правовим документом, який визначає національну екологічну політику України у галузі природокористування [7]. На нашу думку, основним головним завданням у сфері вдосконалення економічного механізму екологічно збалансованого природокористування має бути розширення бази оподаткування забруднюючих речовин та екологічно небезпечної продукції. Для цього необхідно розробити та впровадити обґрунтовану систему платежів за спеціальне використання природних ресурсів і збору за забруднення навколишнього природного середовища [8]. Тільки ґрунтовний науковий супровід дасть можливість вдосконалити існуючий механізм екологічного природокористування, при застосуванні методологічних засад здійснення та впровадження рентного підходу стосовно регулювання питань природокористування.

На думку багатьох науковців, фінансування зазначених заходів має здійснюватись за рахунок національних бюджетних і позабюджетних коштів, а також підтримки Європейського Союзу [9].

Реалізація сталого економічного розвитку України можливе через реалізацію екологічної політики на основі комплексного (міжгалузевого) підходу для вирішення проблем раціонального природокористування. З огляду на існуючі проблеми природокористування, стратегію соціально-економічного розвитку слід урахувати з формуванням механізмів інтеграції та завдань щодо збереження навколишнього середовища. Значну увагу, слід приділяти стимулюванню інноваційних розробок, інвестиційних проектів, що будуть спрямовані на впровадження технологій ресурсозбереження, модернізацію виробничих процесів, розвиток різних галузей промисловості.

Висновки

Таким чином, щоб досягти вагомих результатів у раціональному природокористуванні необхідно шляхом підвищення енергоефективності виробництва на 50% при умові зростання використання відновлюваних джерел енергії, розвитку альтернативних видів енергетики. Отже, державна екологічна політика у галузі економічного природокористування має інтегруватися в систему програмування, планування та проектування не тільки на державному, а також на регіональному та місцевому рівнях. Основою такої інтеграції повинні стати стратегічні документи формування та реалізації національної екологічної політики, відповідні міжнародні зобов'язання України, програми сталого розвитку на місцевому рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Березюк О. В. Законодавство України у сфері поводження з твердими побутовими відходами / О. В. Березюк, М. С. Лемешев, О. В. Христич // Science without borders : XI International scientific and practical conference, 30 march — 7 april, 2015 y. : materials of the conference. — Sheffield, England : Science and education LTD, 2015. — Volume 20. Ecology. Construction and architecture. Agriculture. — P. 3-4.
2. Лысенко Л. Л. Перспективы решения проблемы загрязнения почв тяжелыми металлами / Л. Л. Лысенко, М. И. Пономарев, Б. Ю. Корнилович // Экологические и ресурсосбережение. — 2001. — № 4. — С. 59-63.
3. Березюк О. В. Моделювання питомих енерговитрат очищення ґрунтів полігонів твердих побутових відходів від забруднення важкими металами / О. В. Березюк // Комунальне господарство міст. Серія : безпека життєдіяльності людини — освіта, наука, практика. — 2015. — № 1 (120). — С. 240-242.
4. Березюк О. В. Удосконалення математичної моделі питомих енерговитрат очищення ґрунтів полігонів твердих побутових відходів від забруднення важкими металами / О. В. Березюк // Екологічна безпека як основа сталого розвитку суспільства. Європейський досвід і перспективи : II міжнар. наук.-практ. конф. : матеріали конф. — Львів : ЛДУ БЖД, 2015. — С. 185-187.
5. Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://semestr.com.ua/book/433-Регіональна_економіка/54-13.3.
6. Костишин О. О. Механізм раціонального природокористування та охорони навколишнього природного середовища / О. О. Костишин // Глобальні та національні проблеми економіки. — 2015. — Випуск 3. — С. 533-535. — Режим доступу : <http://global-national.in.ua/archive/3-2015/110.pdf>.
7. Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки / Верховна Рада України. — Офіц. вид. // Відомості ВВР. — 13.10.1998. — № 38, стаття 248; Закон України «Основні засади (Стратегія) державної екологічної політики України на період до 2020 року» № 2818-VI від 21 грудня 2010 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.zakon.ua>.
8. Березюк О. В. Встановлення регресії параметрів захоронення відходів та потреби в ущільнювальних машинах на нові комп'ютерної програми "RegAnaliz" / О. В. Березюк // Вісник Вінницького політехнічного інституту. — 2014. — № 1. — С. 40-45.
9. Сучасні напрями економічного забезпечення раціонального природокористування в Україні / [за наук. ред. М. А. Хвєсика, С. О. Лизуна; Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України»]. — К. : ДУ ІЕПСР НАН України, 2013. — 64 с. — Режим доступу : http://ecos.kiev.ua/share/upload/reports/Sychasni_napryamky_pryrodokorystuvannya_new.pdf.

Олег Володимирович Березюк — канд. техн. наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: berezyukoleg@yandex.ru;

Віталій Васильович Бохенко — студент групи ТКТ-14мс, факультет радіотехніки, зв'язку та приладобудування, Вінницький національний технічний університет, Вінниця

Oleg V. Bereziuk — Cand. Sc. (Eng), Associated Professor, Associated Professor of the Chair Security of Life, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: berezyukoleg@yandex.ru;

Vitalij V. Bokhenko — Faculty for Radio Engineering, Telecommunication and Electronic Instrument Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia